

Navgan Shikshan Sanstha, Rajuri (N)
**MRS. Kesharbai Sonajirao Kshirsagar Alias Kaku Arts, Science &
Commerce College, Beed-431122**
Department of History

Event Report list:- 2025-26

- स्वातंत्र्यदिन दिन भितीपत्रक. १५ ऑगस्ट २०२५
- सेवा पंधरवडा निमित्त स्वच्छता मोहीम खंडोबा मंदिर. 20 सप्टेंबर २०२५
- प्रा. शांता जाधववर अथिती व्याखान. ३ ऑक्टोबर २०२५
- सामाजिकशास्त्र मंडळ उद्घाटन निमित्त “सामाजिक ऐक्य” भितीपत्रक. १० ऑक्टोबर २०२५
- इतिहास विभाग वार्षिक सहल “ कार्ला लेणी, लोहगड, रायगड आणी महाड” ४ ते ६ नव्हेंबर २०२५
- २३ जानेवारी २०२६ नेताजी सुभाषचंद्र बोस जयंती निमित्त प्रा. बापुसाहेब शिंदे यांचे व्याख्यान
- २६ जानेवारी २०२६ रोजी प्राज्यासात्तक दिनानिमित्त राष्ट्रपती भवन या विषयावर भितीपत्रक
- 23 फेब्रुअरी २०२६ रोजी शिल्पस्पर्श: भारतीय मूर्तीशास्त्र आणि स्थापत्य या विषयावर इतिहास विभाग व भारतीय मूर्ती आणि स्थापत्य शांशोधन परिषद यांच्या संयुक्त विद्यमाने एक दिवसीय कार्यशाळा घेण्यात आली.

Head Department of History

Dr. A. V. Shinde

Navgan Shikshan Sanstha, Rajuri (N)
**MRS. Kesharbai Sonajirao Kshirsagar Alias Kaku Arts, Science &
Commerce College, Beed-431122**
Department of History

सेवा पंधरवडा निमित्त स्वच्छता मोहीम खंडोबा मंदिर. 20 सप्टेंबर २०२५

Report

Event Name: - सेवा पंधरवडा निमित्त स्वच्छता मोहीम खंडोबा मंदिर. 20 सप्टेंबर २०२५

Chairperson: - Dr. Shivanand Kshirsagar (Principal)

Guest: - Dr. Sanjay Patil (V-Principal) Dr. Anita Shinde, (V-Principal) Dr. Khan A.S. (P.G. Director)

Date: 20 सप्टेंबर २०२५

Organized by: Department of History, Mrs. KSK College, Beed

Organizer:- Dr. Anita Shinde, Prof. Kale Sanjay,

Other Faculty: - Dr. Imaddudin Syed,

Participants: 14

Event Details

Swachhata Abhiyan at Khandoba Temple, Beed

Under the guidance of the Cultural Affairs Department, Government of Maharashtra, and the Directorate of Archaeology and Museums, Divisional Office, Chhatrapati Sambhajnagar, a Swachhata Abhiyan (Cleanliness Drive) was organized at Khandoba Temple, Beed on the occasion of Seva Pakhwada. This programme was jointly organized by the Directorate of Archaeology and Museums, Divisional Office Chhatrapati Sambhajnagar and the Department of History, Mrs. K.S.K. College, Beed on 20 September 2025 from 10:00 AM to 12:00 PM.

The main objective of the programme was to create awareness among students and citizens about the importance of cleanliness and preservation of historical and religious heritage sites. The programme was conducted in the presence of Dr. Smt. Deepatai Kshirsagar, Dr. Yogesh Kshirsagar, Secretary of Navgan Shikshan Sanstha also extended his support to the initiative.

During the programme, students and faculty members actively participated in the cleanliness drive at the temple premises. They collected waste materials and cleaned the surrounding area to promote a healthy and hygienic environment.

The programme was coordinated by Dr. Anita Shinde, Head of the Department of History, Mrs. K.S.K. College, Beed. Valuable guidance and support were provided by Dr. Shivanand Kshirsagar, Principal of the college. The event was also supported by Dr. Kamaji Dak, Assistant

Director (Archaeology), Directorate of Archaeology and Museums. Their cooperation helped in successfully organizing the programme.

Students of the History Department enthusiastically participated in the activity and showed great responsibility toward heritage conservation and public cleanliness. The programme concluded successfully with a message emphasizing the need to protect historical monuments and maintain cleanliness in public places.

प्रधानमंत्री
मा.ना.नरेंद्र मोदी

महाराष्ट्र शासन

मा.देवेंद्र फडणवीस
मुख्यमंत्री

मा.अजित पवार
उपमुख्यमंत्री

मा.एकनाथ शिंदे
उपमुख्यमंत्री

मा.अ.ड.आशिष शेलार
सांस्कृतिक कार्य मंत्री

सांस्कृतिक कार्य विभाग
अंतर्गत
पुरातत्त्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय
विभागीय कार्यालय, छत्रपती संभाजीनगर
आणि
सौ.के.एस.के.महाविद्यालय, बीड.यांच्या संयुक्त विद्यमाने
सेवा पंधरवाडा निमित्त
स्वच्छता मोहिम रवंडेश्वरी मंदिर, बीड
दि.२० सप्टेंबर २०२५,
वेळ : सकाळी १०.०० ते १२.००

डॉ.सौ.दिपाताई क्षीरसागर
सहसचिव नवगण शिक्षण संस्था

डॉ.योगेश क्षीरसागर
अध्यक्ष, विधानसभा बीड मतदारसंघ
राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष तथा सचिव नवगण शिक्षण, संस्था

सौ.जया वाहणे
सहाय्यक संचालक (पुरातत्व)
छत्रपती संभाजीनगर विभाग

डॉ.अनिता शिंदे
उपप्राचार्य तथा सदस्य महावारसा
समिती जि.बीड.

डॉ.शिवानंद क्षीरसागर
प्राचार्य,
सौ.के.एस.के.महाविद्यालय

स्वच्छ भारत
एक कदम स्वच्छता की ओर

Navgan Shikshan Sanstha, Rajuri (N)

MRS. Kesharbai Sonajirao Kshirsagar Alias Kaku Arts, Science & Commerce College, Beed-431122

Department of History

अथिती व्याखान. ३ ऑक्टोबर २०२५

Event Summary

Event Summary: Guest Lecture on Maratha History

The Department of History organized a guest lecture on 3rd October 2025 on the topic "Maratha History." The lecture was delivered by Dr. Shanta Jadhavar Madam, who was invited as the resource person for the program.

During the lecture, Dr. Jadhavar explained the historical background of the Maratha Empire, highlighting the role of great leaders such as Chhatrapati Shivaji Maharaj and the contribution of the Marathas in shaping the political and cultural history of Maharashtra and India. She also discussed the administrative system, military strategies, and the expansion of Maratha power in the 17th and 18th centuries.

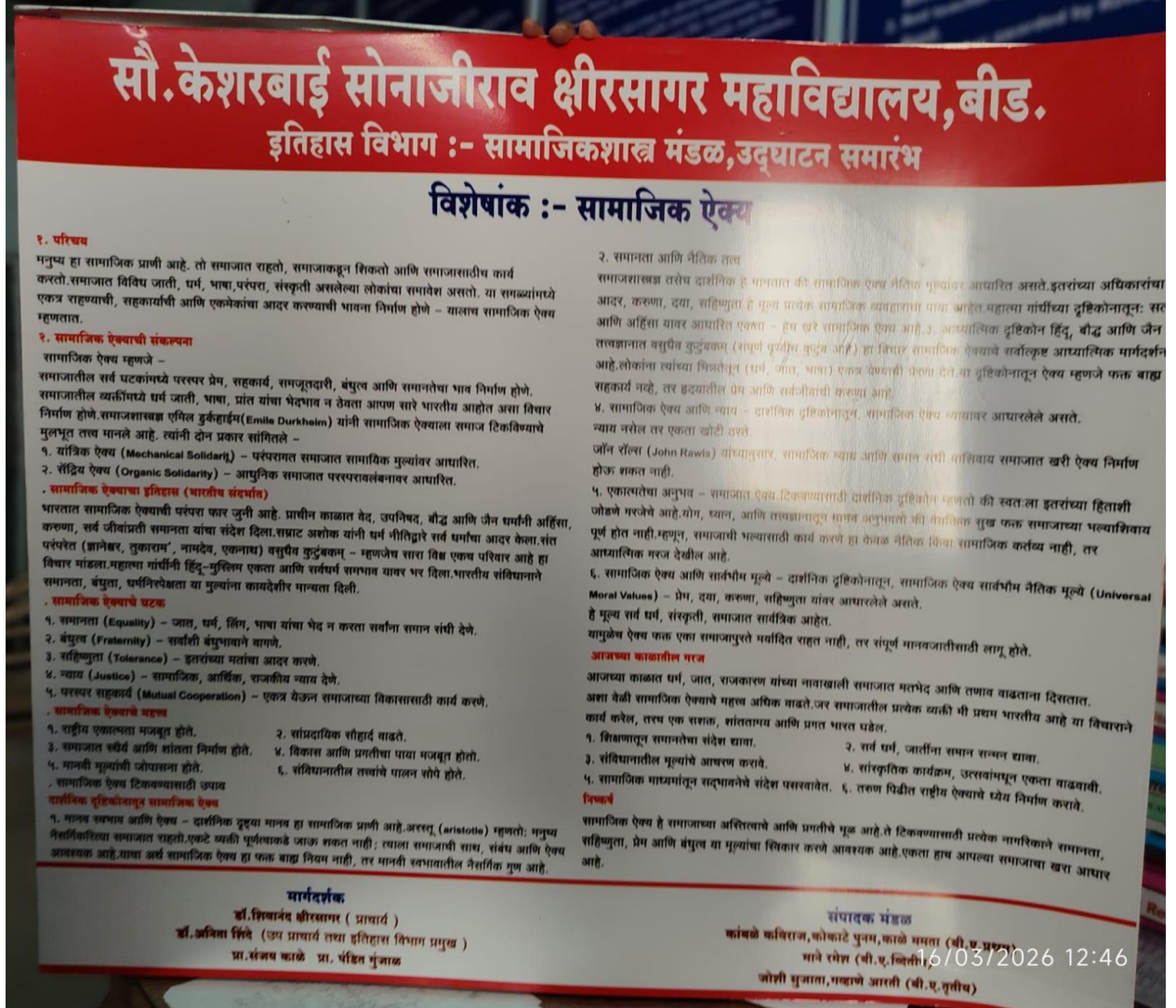
Faculty members and students of the Department of History attended the program and expressed their gratitude to Dr. Shanta Jadhavar Madam for her valuable insights.

Wallpaper Presentation. 10th October 2025

Summary of Event

Department of History presented wallpaper on the topic of Social Unity on 10th October 2025 at Wangmay Mandal Opening ceremony of Mrs K.S.K College Beed

इतिहास विभाग वार्षिक सहल “ कारला लेणी, लोहगड, रायगड आणि महाड ” ४ ते ६ नव्हेंबर २०२५

प्रस्तावना

इतिहास विभागामार्फत विद्यार्थ्यांना ऐतिहासिक स्थळांची प्रत्यक्ष माहिती मिळावी, प्राचीन वास्तू, शिल्पकला व सांस्कृतिक वारसा समजून घ्यावा या उद्देशाने दिनांक ४ ते ६ नोव्हेंबर २०२५ दरम्यान तीन दिवसीय शैक्षणिक सहलीचे आयोजन करण्यात आले. या सहलीमध्ये इतिहास विषयाचे १८ विद्यार्थी व इतिहास विभागातील प्राध्यापक डॉ. अनिता शिंदे व प्रा. संजय काळे सहभागी झाले.

या सहलीत महाराष्ट्रातील महत्त्वाची ऐतिहासिक व सांस्कृतिक स्थळे जसे की **कारले लेणी, एकवीरादेवी मंदिर, लोहगड किल्ला, रायगड किल्ला, महाड येथील गांधारपाले बुद्ध लेण्या आणि चवदार तळे** यांना भेट देण्यात आली.

सहलीचा उद्देश:-

- विद्यार्थ्यांना ऐतिहासिक स्थळांची प्रत्यक्ष माहिती मिळवून देणे.
- प्राचीन वास्तुकला, शिल्पकला व लेणी संस्कृतीचा अभ्यास करणे.
- महाराष्ट्राच्या सामाजिक व सांस्कृतिक इतिहासाची जाण करून देणे.
- विद्यार्थ्यांमध्ये इतिहास विषयाबद्दल आवड निर्माण करणे.

सहलीचा प्रवास व स्थळांची माहिती

१) कारला लेणी व एकविरा देवी मंदिर

सहलीच्या पहिल्या दिवशी विद्यार्थ्यांनी कारला येथील प्राचीन बौद्ध लेणी पाहिली. ही लेणी इ.स.पूर्व पहिल्या शतकात बांधली गेली असून येथे मोठे चैत्यगृह आणि सुंदर कोरीव स्तंभ आढळतात. येथे व्यापारी संघटना आणि दात्यांनी दिलेल्या दानाचे शिलालेख देखील आहेत.

कारला लेण्यांच्या जवळच प्रसिद्ध एकविरा देवी मंदिर आहे. महाराष्ट्रातील अनेक भक्तांचे हे श्रद्धास्थान असून विद्यार्थ्यांनी येथे धार्मिक व सांस्कृतिक परंपरेची माहिती घेतली.

२) लोहगड किल्ला

यानंतर विद्यार्थ्यांनी लोहगड किल्ल्याला भेट दिली. सह्याद्री पर्वतरांगांमध्ये वसलेला हा किल्ला प्राचीन काळापासून रणनीतिक दृष्ट्या महत्त्वाचा मानला जातो. नंतरच्या काळात हा किल्ला छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या ताब्यात होता. किल्ल्यावरील तटबंदी, दरवाजे आणि विंचूकाटा हा भाग विद्यार्थ्यांनी प्रत्यक्ष पाहून अभ्यास केला.

३) रायगड किल्ला

सहलीच्या दुसऱ्या दिवशी विद्यार्थ्यांनी रायगड किल्ल्याला भेट दिली. हा किल्ला मराठा साम्राज्याची राजधानी होता. येथे राजसभा, जगदीश्वर मंदिर, छत्रपती शिवाजी महाराजांची समाधी, तसेच किल्ल्याची भव्य रचना विद्यार्थ्यांनी पाहिली. रायगड किल्ल्यामुळे मराठा साम्राज्याच्या इतिहासाची प्रत्यक्ष अनुभूती विद्यार्थ्यांना मिळाली.

४) गंधारपाले लेणी

सहलीच्या शेवटच्या टप्प्यात विद्यार्थ्यांनी गंधारपाले लेणी पाहिली. ही बौद्धकालीन लेणी असून येथे विहार, स्तूप आणि साधूसाठी राहण्याची व्यवस्था दिसून येते. या लेण्यांमधून प्राचीन बौद्ध संस्कृती आणि वास्तुकलेची माहिती मिळते.

५) महाड चवदार तळे

महाड येथील चवदार तळे हे भारतीय सामाजिक इतिहासातील अत्यंत महत्त्वाचे स्थळ आहे. येथे महाड सत्याग्रह घडला होता. या सत्याग्रहाचे नेतृत्व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी केले. या आंदोलनामुळे अस्पृश्यतेविरुद्ध सामाजिक समतेचा लढा उभा राहिला.

निष्कर्ष

ही शैक्षणिक सहल विद्यार्थ्यांसाठी अत्यंत उपयुक्त ठरली. विद्यार्थ्यांना प्राचीन लेणी संस्कृती, मराठा इतिहास आणि सामाजिक चळवळींची प्रत्यक्ष माहिती मिळाली. अशा प्रकारच्या सहलीमुळे विद्यार्थ्यांमध्ये इतिहास विषयाबद्दल अधिक रस निर्माण होतो आणि त्यांच्या अभ्यासाला प्रत्यक्ष अनुभवाची जोड मिळते.

दिनांक ०१/११/२०२५

प्रति,
मा.प्राचार्य,
सौ.के.एस.के.महाविद्यालय,
बीड

विषय - सहलीस परवानगी मिळणे बाबत.

महोदय,

उपरोक्त विषयी विनंती करण्यात येते की, महाविद्यालयातील इतिहास विभागाच्या वतीने शैक्षणिक सहल बुधवार दिनांक ०३ नोव्हेंबर २०२५ ते ०६ नोव्हेंबर २०२५ याकालावधीत 'कार्ले लेणी- रायगड' या ठिकाणी जाण्याचे आयोजित केले आहे.

तरी सदरील शैक्षणिक सहलीसाठी परवानगी देण्यात यावी.

Shinde
डॉ. अनिता शिंदे
इतिहास विभाग प्रमुख

Permission granted

03/11/2025

शैक्षणिक सहल - इतिहास विभाग २०२५

उपप्राचार्य डॉ. अनिता शिंदे - ७२७८३०५०५०

प्रा. संजय काळे - ९५६१०७६१८५

विद्यार्थ्यांची यादी

अ.क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	मोबाईल नंबर	वर्ग
१.	घुमरे ऋषिकेश विठ्ठल	९०२८५३४९०३	बीएससी द्वितीय वर्ष
२.	पांचाळ अबोली अशोक	८०८७४९४९२९	बी.ए. तृतीय वर्ष
३.	पवार मुकेश सखाराम	७८७५८१८९९९	बी.ए. तृतीय वर्ष
४.	गडसिंग रोहन	७२१८२६२२८५	बी.ए. तृतीय वर्ष
५.	आमटे अमर	९८०३०३४१४५	बी.ए. तृतीय वर्ष
६.	मुळे सागर बळीराम	९१५६६५८३८७	बी.ए. प्रथम वर्ष
७.	जोशी सुजाता सचिन	७४९९५४१८६५	बी.ए. तृतीय वर्ष
८.	जोशी गायत्री सचिन	९५२९५९४२९३	बीएससी द्वितीय वर्ष
९.	मते प्रियानी रमेश	९२०९६४४२२०	बीएससी प्रथम वर्ष
१०.	सानप श्रेयश बाबासाहेब	९०७५३४५६३८	बीएससी द्वितीय वर्ष
११.	डोंगरे सुयश दुष्यंत	९०७५३४५६३८	बीएससी द्वितीय वर्ष
१२.	शिंंगनाथ अनिकेत भगवान	९३२५७३६६३२	बीएससी द्वितीय वर्ष
१३.	कांबळे अजय उध्दव	९१३०८८६०४८	बी.ए. द्वितीय वर्ष
१४.	जाधव दत्ता	९०७५८१९७१६	बी.ए. तृतीय वर्ष
१५.	मोरे दयानंद	९३५६४३१३४३	बीएससी द्वितीय वर्ष
१६.	चव्हाण शितल सदाशिव	७८२१८१११०७	एम.कॉम. प्रथम वर्ष
१७.	डोईफोडे ~~अनिकेत~~ अनिकेत	७०३०००८०२२	एम.एससी. प्रथम वर्ष
१८.	जोशी सायली सचिन	९४२००२६९९३	१० वी
१९.			
२०.			

नवगण शिक्षण संस्था राजुरी नवगण

सौ.केशरबाई सोनाजीराव क्षीरसागर उर्फ काकू
कला,विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय,बीड

ISO- 21001:2018

NAAC reaccredited -A Grade
[3.15 CGPA as per New RAF]

Green audit

प्राचार्य
डॉ.एस.व्ही.क्षीरसागर

सचिव
डॉ.योगेश भारतभूषण
क्षीरसागर

Website-kskcollegebeed.com E-mail-kskbeed123@rediffmail.com Ph.(02442)222641 Fax-02442)230197

दिनांक : / / 2025

शैक्षणिक सहल

हमीपत्र

मी श्री / कु. Panchal Aboli Ashok

वर्ग: BTE PA3 year

सौ.के.एस.के.महाविद्यालयातील इतिहास विभागाने दि.०३ नोव्हेंबर २०२५ ते दि.०६ नोव्हेंबर याकालावधीत आयोजित केलेल्या सहलीमध्ये स्वच्छेने सहभागी होत आहे.यासाठी मी माझ्या पालकांची रितसर परवानगी घेतली आहे.सहलीमध्ये मी सहल प्रमुखांनी घालून दिलेल्या नियमांचे आणि सूचनांचे पालन करीन तसेच सहली दरम्यान काही आकस्मिक अनुचित घटना,अपघात किंवा दुर्दैवी घटना घडल्यास त्यास संपूर्णतः मी स्वतः जबाबदार असेल. अशा प्रकारची घटना घडल्यास मी महाविद्यालय,प्राचार्य, सहलप्रमुख आणि सोबत असलेले अन्य प्राध्यापक व कर्मचारी यांना जबाबदार धरणार नाही.

सहली दरम्यान माझ्याकडून नियमांचा भंग झाल्यास किंवा सहलप्रमुखांनी दिलेल्या सूचनांचे पालन न केल्यास किंवा काही चूक झाल्यास माझ्या विरुद्ध महाविद्यालयाने किंवा सहल प्रमुखांनी केलेली कार्यवाही मला मान्य असेल.

दिनांक : 31/10/25

स्थळ : Beed

सही :

विद्यार्थ्याचे नाव : Panchalaboli

वरील मजकूर मी वाचला असून तो मला पालक या नात्याने मान्य आहे.

दिनांक : 3/11/2025

स्थळ : Beed

सही :

पालकाचे नाव : Ashok panchal

GPS Map Camera

Khandala, Maharashtra, India 🇮🇳

Qfmc+f33, Chauk - Karjat - Murbad Rd, Tiger Valley, Khandala, Maharashtra
410405, India
Lat 18.783647° Long 73.47016°
04/11/2025 10:39 AM GMT +05:30

Navgan Shikshan Sanstha, Rajuri (N)

MRS. Kesharbai Sonajirao Kshirsagar Alias Kaku Arts, Science & Commerce College, Beed-431122

Department of History

अथिती व्याख्यान. २३ जानेवारी २०२६

२३ जानेवारी २०२६ नेताजी सुभाषचंद्र बोस जयंती निमित्त प्रा. बापुसाहेब शिंदे यांचे व्याख्यान

Event Name: - Netaji Subhashchandra Bose Jayanti Vyakhyan

Chairperson: - Dr. Shivanand Kshirsagar (Principal)

Guest: - Dr. Sanjay Patil (VP) Dr. Khan A.S. (P.G. Director)

Lecture by :- Prof. Bapusaheb Shinde

Date: 23 January 2026

Organized by: Department of History, Mrs. KSK College, Beed

Orgnizer:- Dr. Anita Shinde, Prof. Kale Sanjay,

Other Faculty: -

Event Details

Netaji Subhas Chandra Bose Jayanti Lecture

The Department of History of MRS.K.S.K. College, Beed organized a special lecture on the occasion of the birth anniversary of Subhas Chandra Bose on 23 January 2026 at 10:30 a.m. The program was presided over by Hon. Dr. Yogesh Bharatbhushan Kshirsagar, Secretary of Navgan Shikshan Sanstha, Rajuri. The Chief Speaker for the lecture was Hon. Prof. Bapusaheb Shinde, subject expert from Gatvikas Office, Ashti. The program was also graced by the presence of Dr. Shivanand Kshirsagar, Principal of MRS. K.S.K. College, Beed.

During his lecture, Prof. Bapusaheb Shinde elaborated on the life and achievements of Netaji Subhas Chandra Bose, highlighting his leadership, courage, and dedication to the nation. He discussed the formation of the Indian National Army and emphasized the famous slogan "Give me blood, and I will give you freedom," explaining how Netaji inspired millions of Indians to join the freedom struggle.

Faculty members, staff, and a large number of students attended the program enthusiastically. The event proved to be highly informative and motivational for the students.

The program was successfully organized with the cooperation and efforts of the faculty members of the Department of History.

नवगण शिक्षण संस्था राजुरी नवगण

सौ.के.एस.के.ऊर्फ काकू कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय,बीड

इतिहास विभाग आयोजित

नेताजी सुभाषचंद्र बोस जयंती
निमित्ताने आयोजित

‘व्याख्यान’

शुक्रवार दिनांक २३/०१/२०२६
सकाळी १०.३० वाजता.

अध्यक्ष - मा.डॉ. योगेश भारतभूषण क्षीरसागर
सचिव, नवगण शिक्षण संस्था (न) राजुरी

प्रमुख व्याख्याते - मा.श्री. प्रा. वापुसाहेब शिंदे
विषय तज्ज्ञ, गटविकास कार्यालय, आष्टी

प्रमुख उपस्थिती - डॉ. शिवानंद क्षीरसागर
प्राचार्य, सौ. के.एस.के. महाविद्यालय, बीड

डॉ.संजय पाटील
उपप्राचार्य
डॉ.एन.आर.काकडे.
उपप्राचार्य

डॉ.अनिता शिंदे
उपप्राचार्य
प्रा.जालिंदर कोळेकर
पर्यवेक्षक

डॉ.खान ए. एस.
पदव्युत्तर विभाग प्रमुख
प्रा. संजय काळे
इतिहास विभाग

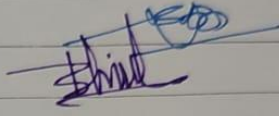
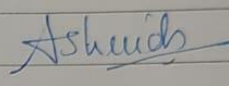
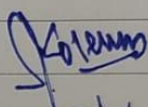
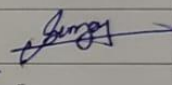
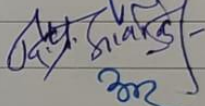
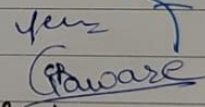
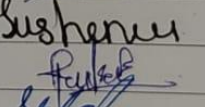
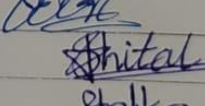
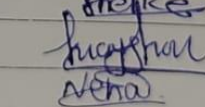
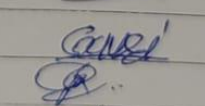
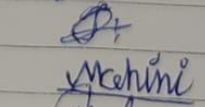
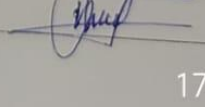

Navgan Shikshan Sanstha, Rajuri (N)
 Mrs. Kesharbai Sonajirao Kshirsagar Alias Kaku Arts, Science &
 Commerce College, Beed-431122
Netaji Subhash Chandra Bose Jayanti

व्याख्यान

Organized by
 Department of History

वेळ:- २३ जानेवारी २०२६, वेळ सकाळी-१०.३०

ठिकाण: FIC हॉल

मा. डॉ. योगेश क्षीरसागर (सचिव नवगण शिक्षण संस्था राजुरी न)	
डॉ. शिवानंद क्षीरसागर (प्राचार्य, सी. के. एस. के महाविद्यालय बीड)	
प्रा. बापूसाहेब शिंदे	
डॉ संजय पाटील (उपप्राचार्य)	
डॉ अनिता शिंदे (उपप्राचार्य)	
डॉ खान ए. एस. (पदव्युत्तर विभाग प्रमुख)	
डॉ एन. आर. काकडे (उपप्राचार्य)	
प्रा. जालिंदर कोळेकर (पर्यवेक्षक)	
प्रा. संजय काळे	
श्री. दीपक मुळे	
डा. भासासाहेब वांगडे	
प्रा. वि. एफ. फयद	
श्री. गैवारे मोनाली रामराव	
सुप्रभा सतीश सोळंके	
प्रा. सुरेंद्र एश्वर्या वसुंधर	
डॉ. इरलापल्लु सी. जी.	
कु. शिवाल सदाशिव चव्हाण	
कु. शीतांजली अरुणा शेळके	
कु. मोहिनी चंद्रशेखर पायधन	
नेहा विनायक चौधरी	
कु. मन्सूर गौरी सोमीनाथ	
कु. क्षितिजा विशाल धांडे	
कु. तेजस्वीणी संतोष मिसाळ	
कु. सुदीप्ती आम्रबा गवळी	
कु. पद्मिनी बबनराव वांगर	

17/02/2026 12:40

अ. क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	विद्यार्थ्यांची सही
	कु. मंगल डामुता व्यंकट	
	कु. कदम साहू दिनकर	
	कु. कान्ती शवसाहेब तटपटे	
	कु. सीता रामदास क्षीरसागर	
	प्रियानी रमेश माटे.	
	कादुरा इफरा अणम	
	कु. राज पातमा रशीफ	
	कु. बसवत उलका अच्युत	
	Dr. Phangare R. T.	
	Dr. Syed Imaduddin	
	Kurk S. T.	
	Kadam G. R.	
	More S. D.	
	Charan Rohan	
	Gawade Kanan	
	Raut Prateek	
	Dongare Suyash Dushyant	
	Sanap Shreyash Babasaheb	
	Salunke Aditya	
	Landge Kanan Balaji	
	Shelke A. N.	
	Mr B. W. Walke	
	Prof. S. M. Talekar.	
	Mr. Morale. R. M.	
	Mr. Sanap B. M.	
	Mr. Aghav A. D.	
	Mr. Kedar. P. B.	

Beed, Maharashtra, India

Shop No 01, Near Ksk College, Mitra Nagar, Datta Nagar, Beed, Maharashtra 431122, India
Lat 18.9862° Long 75.750344°
Friday, 23/01/2026 12:11 PM GMT +05:30

Beed, Maharashtra, India

Shop No 01, Near Ksk College, Mitra Nagar, Datta Nagar, Beed, Maharashtra 431122, India
Lat 18.986243° Long 75.750339°
Friday, 23/01/2026 12:15 PM GMT +05:30

Navgan Shikshan Sanstha, Rajuri (N)
**MRS. Kesharbai Sonajirao Kshirsagar Alias Kaku Arts, Science &
Commerce College, Beed-431122**
Department of History

Wallpaper Presentation. 26th January 2026

Summary of Event

Department of History presented wallpaper on the topic of Rashtrapati Bhawan history and architecture on 26th January 2026

Navgan Shikshan Sanstha, Rajuri

**MRS. KESHRBAI SONAJIRAO KSHIRSAGAR ALIAS KAKU
ARTS, SCIENCE & COMMERCE COLLEGE, BEED**

One Day Workshop: Shilpsparsh Bhartiya Murtishastra and Sthapatya

Co-organized By

**Department of History, Mrs. K.S.K. College, Beed & Bhartiya Murti v
Sthapatya Sanshodhan Parishad**

Name of the event	One Day Workshop: Shilpsparsh Bhartiya Murtishastra and Sthapatya
Organized/ Sponsored by	Department of History, Mrs. K.S.K. College, Beed & Bhartiya Murti v Sthapatya Sanshodhan Parishad
Date of the event	23rd February 2026
President of event	Dr. Shivanand Kshirsagar (Principal)
Speaker's	Dr. Arvind Sontakke (Digambarav Bindu Colege Bhokar Dist. Nanded) Dr. Shanta Jadhwar (Sham Gadale Arts and Science College Dahifal (Wadmauli) Kaij) Dr. Kamaji Dak (Dept of History, Dr Babasaheb Ambedkar Marathwada University Chatrapati Sambhajinagar)
Honorary Presence	-Dr. Yogesh Kshirsagar (Secretary Navagan Shikshan Santha, Beed) -Dr. Deepa Kshirsagar (Joint-Secretary Navagan Shikshan Santha, Beed) -Dr. Shivanand Kshirsagar (Principal). Dr. Sanjay Patil Devlankar (Vice- Principal) Dr. Anita Shinde (Vice- Principal) Dr Khan A.S. (PG Diroctor)
Convener	Dr. Anita Shinde, (Associat. Prof. Department of History)
Co-Convener	Mr. Kale Sanjay (Assit. Prof. Department of History)
Number of Participants	53 participants

Summary of Event

One Day Workshop on “Shilpasparsh: Indian Iconography and Architecture.

Organizer: Department of History, Mrs. K.S.K. College, Beed

Collaborating Organization: Indian Sculpture and Architecture Research Council

Date: 23 February 2026

Venue: ICT Hall, Mrs. K.S.K. College, Beed, Maharashtra

Indian civilization has a long and rich tradition of sculpture and temple architecture. These artistic expressions are not merely forms of aesthetic creativity but represent the philosophical, religious, and cultural values of Indian society. Sculpture and architecture in India demonstrate the integration of art, science, mathematics, and spirituality.

Maharashtra in particular holds a significant place in the history of Indian temple architecture and sculpture. From the rock-cut caves of Ajanta and Ellora to the medieval temples and local shrines, the region reflects a unique blend of artistic excellence and cultural continuity. Understanding these traditions is essential for students of history and culture.

With this objective, the Department of History of Mrs. K.S.K. College, Beed, in collaboration with the Indian Sculpture and Architecture Research Council, organized a one-day workshop titled “Shilpasparsh: Indian Iconography and Architecture” on 23 February 2026. The workshop aimed to introduce students to the historical development, symbolism, and cultural importance of sculpture and temple architecture, particularly with reference to Maharashtra.

Inaugural Session

The workshop began at 10:30 AM in the ICT Hall of the college.

The program was inaugurated by Dr. Sau. Deepatai Kshirsagar, Joint Secretary of Navgan Shikshan Sanstha, Beed. The session was presided over by Principal Dr. Shivanand Kshirsagar. The program started with a welcome address and introduction to the theme of the workshop by the Department of History. The speakers highlighted the importance of studying Indian iconography and temple architecture. In their inaugural remarks, the dignitaries encouraged students to explore the rich historical heritage of Maharashtra, including its temples, caves, and sculptures.

First Technical Session Time: 11:30 AM

Topic: **Origin and Development of Indian Sculpture.** Resource Person: **Dr. Arvind Sonatakke**

In this session, Dr. Arvind Sonatakke explained the origin and historical development of Indian sculpture. He discussed how sculpture evolved from the early civilizations such as the Indus Valley to later periods including the Mauryan, Gupta, and medieval periods.

Special emphasis was given to sculptural traditions found in Maharashtra. The speaker discussed the rock-cut sculptures of Ajanta and Ellora, which represent some of the finest achievements in Indian art. The session helped students understand the stylistic features, symbolism, and craftsmanship of Indian sculpture.

Second Technical Session Time: 12:30 PM

Topic: **Female Sculptures in Indian Culture.** Resource Person: **Dr. Shanta Jadhav**

Dr. Shanta Jadhav delivered a detailed lecture on the representation of female figures in Indian sculpture. She explained how sculptures of women in temples and caves reflect cultural ideals, religious symbolism, and aesthetic beauty.

Examples of female sculptures such as Yakshis, Apsaras, and Nayikas from temple architecture were discussed. The speaker also referred to examples from Maharashtra's temple and cave architecture, showing how these figures express themes of fertility, prosperity, and divine grace.

Lunch / Refreshment Break

A refreshment break was arranged for participants from 1:30 PM to 2:30 PM.

Third Technical Session Time: 2:30 PM

Topic: **Temple Architecture of Beed District.** Resource Person: **Dr. Kamaji Dak**

In this session, Dr. Kamaji Dak discussed the historical and architectural significance of temples in Beed district. He highlighted how local temple structures reflect the broader traditions of Maharashtra's temple architecture.

The lecture included references to regional architectural styles, decorative sculptures, and the historical development of temples in the Marathwada region. The importance of preserving local heritage and historical monuments was also emphasized.

Valedictory Session

The workshop concluded at 4:00 PM with a valedictory session presided over by Principal Dr. Shivanand Kshirsagar.

During the session, students shared their feedback and experiences about the workshop. Participants appreciated the opportunity to learn about the artistic and historical significance of sculpture and temple architecture, particularly in Maharashtra.

Certificates were distributed to all participants at the end of the program.

Conclusion

The one-day workshop proved to be highly informative and beneficial for students and faculty members. It provided valuable insights into the history, symbolism, and artistic excellence of Indian sculpture and temple architecture.

By focusing on the rich heritage of Maharashtra, the workshop helped participants appreciate the importance of preserving regional cultural traditions. Such academic activities play an important role in promoting historical awareness and encouraging further research in the field of Indian art and architecture.

नवगण शिक्षण संस्था राजुरी (न.)

सौ.के.एस.के.महाविद्यालय, बीड

इतिहास विभाग आणि भारतीय मूर्ती व
स्थापत्य संशोधन परिषद यांच्या संयुक्त विद्यमाने

एक दिवशीय कार्यशाळा सोमवार, दि. २३ फेब्रुवारी २०२६

विषय : 'शिल्पस्पर्श' - भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य

प्रति :

सस्नेह नमस्कार...,
महोदय,

भारतीय संस्कृतीमध्ये मूर्तिशास्त्र व स्थापत्यकला यांना अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. ही केवळ कलात्मक अभिव्यक्ती नसून यामध्ये शास्त्र, गणित, तत्त्वज्ञान, धर्म आणि सांस्कृतिक परंपरा यांचा अद्वितीय संगम आढळतो. मूर्ती रचनेचे शास्त्र, तत्त्वज्ञान व सौंदर्यशास्त्र यांचा परस्परसंबंधही यामधून स्पष्ट होतो. मूर्तीच्या रचनेतील प्रमाण, मुद्रा, भाव तसेच मंदिर स्थापत्य या मागील वैज्ञानिक व तात्त्विक अशा सर्व बाबी भारतीय ज्ञानपरंपरेची महानता अधोरेखित करतात.

भारतीय मूर्तिशास्त्र व स्थापत्यकलेची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी, शास्त्रीय चौकट आणि सांस्कृतिक महत्त्व यांची ओळख व्हावी, या उद्देशाने 'शिल्पस्पर्श' कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात येत आहे. या कार्यशाळेसाठी आपली उपस्थिती प्रार्थनीय आहे.

॥ कार्यक्रम पत्रिका ॥

उद्घाटन समारंभ सकाळी १०:३० वा

उद्घाटक

डॉ.सौ.दीपाताई क्षीरसागर

सहसचिव नवगण शिक्षण संस्था बीड
अध्यक्ष

डॉ.शिवानंद क्षीरसागर (प्राचार्य)

प्रमुख उपस्थिती

डॉ.सुधाकर गुट्टे

प्रशासकीय अधिकारी

डॉ. विद्बंभर देशमाने

प्रशासकीय अधिकारी

विनीत

डॉ.संजय पाटील देवळाणकर

उपप्राचार्य

डॉ.अनिता शिंदे

उपप्राचार्य

तथा कार्यशाळा संयोजक

प्रा. संजय काळे

डॉ.ए.एस.खान

पदव्युत्तर विभाग प्रमुख

सहसंयोजक

डॉ.नारायण काकडे

(उपप्राचार्य कमवि)

श्री.जालींदर कोळेकर

पर्यवेक्षक

सत्र पहिले - सकाळी ११:३० वा.

विषय : मूर्तिकला : उदगम आणि विकास

साधन व्यक्ती : डॉ.अरविंद सोनटके

सत्र दुसरे - दुपारी १२:३० वा.

विषय : 'स्त्रीशिल्प' - भारतीय संस्कृतीच्या पाऊलखुणा

साधन व्यक्ती : डॉ. शांता जाधवर

दुपारी १:३० ते २:३० अल्पोपहार

सत्र तिसरे - दुपारी २:३० वाजता

विषय : बीड जिल्ह्यातील मंदिर स्थापत्य

साधन व्यक्ती : डॉ. कामाजी डक

सत्र चौथे - दुपारी ४:०० वाजता समारोप

अभिप्राय नोंद व प्रमाणपत्र वितरण

अध्यक्ष : प्राचार्य डॉ शिवानंद क्षीरसागर

आयोजक : इतिहास विभाग, सौ.के.एस.के.महाविद्यालय, बीड.

स्थळ : महाविद्यालयाचे ICT सभागृह

नवगण शिक्षण संस्था राजुरी (न)

सौ.केशरबाई सोनाजीराव क्षीरसागर ऊर्फ काकू,
कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बीड
इतिहास विभाग आणि भारतीय मूर्ती व स्थापत्य संशोधन परिषद

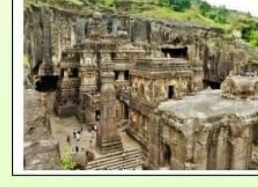
आयोजित

एक दिवशीय कार्यशाळा

विषय : ' शिल्पस्पर्श : भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य '

सोमवार दिनांक २३/०२/२०२६

सकाळी १०.३० वाजता.

प्रमुख उद्घाटक

मा.डॉ. सौ. दीपाताई क्षीरसागर

(सहसचिव, नवगण शिक्षण संस्था राजुरी नवगण)

कार्यक्रमाचे अध्यक्ष

मा. डॉ. शिवानंद क्षीरसागर

प्राचार्य, सौ. के.एस.के महाविद्यालय, बीड

प्रमुख उपस्थिती

मा. डॉ. सुधाकर गुट्टे

प्रशासकीय अधिकारी, नवगण शिक्षण संस्था राजुरी (न)

प्रमुख उपस्थिती

मा. डॉ. विश्वंभर देशमाने

प्रशासकीय अधिकारी, नवगण शिक्षण संस्था राजुरी (न)

मा. डॉ. अरविंद सोनटक्के

साधनव्यक्ती

सत्र पहिले

मा. डॉ. शांता जाधवर

साधनव्यक्ती

सत्र दुसरे

मा. डॉ. कामाजी डक

साधनव्यक्ती

सत्र तिसरे

विनीत

डॉ. अनिता शिंदे

उपप्राचार्य तथा कार्यशाळा संयोजक

प्रा. संजय काळे

सहसंयोजक

डॉ. खान ए.एस.

पदव्युत्तर विभाग प्रमुख

डॉ. संजय पाटील

उपप्राचार्य

नवगण शिक्षण संस्था राजुरी (न.) चे

सौ.केशरबाई सोनाजीराव क्षीरसागर ऊर्फ काकू
कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बीड

इतिहास विभाग आणि भारतीय मूर्ती व स्थापत्य संशोधन परिषद

यांच्या संयुक्त विद्यमाने एक दिवशीय कार्यशाळा

विषय : ' शिल्पस्पर्श ' - भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य

प्रमाणपत्र

प्रमाणिक करण्यात येते की, बिचकुले ज्ञानेश्वर महोदय

आपण सौ.केशरबाई सोनाजीराव क्षीरसागर महाविद्यालय, बीड आणि भारतीय मूर्ती आणि स्थापत्य संशोधन परिषद यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित कार्यशाळेत दि. २३ फेब्रुवारी २०२६ रोजी सहभाग नोंदविल्याबद्दल आपणास हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

डॉ. शांता जाधवर

सचिव, भारतीय मूर्ती आणि स्थापत्य संशोधन परिषद

डॉ. अनिता शिंदे

इतिहास विभाग प्रमुख

डॉ. शिवानंद क्षीरसागर

प्राचार्य

16/03/2026 11:44

नवगण शिक्षण संस्था राजुरी (न.), संचलित
सौ. केशरबाई सोनाजीराव क्षीरसागर ऊर्फ काकू, कला, विज्ञान व
वाणिज्य महाविद्यालय, बीड

कार्यक्रम पत्रिका
एक दिवसीय कार्यशाळा
आयोजक इतिहास विभाग

तपशील

- विषय: 'शिल्पस्पर्श' — भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य
- दिनांक: सोमवार, २३ फेब्रुवारी २०२६
- वेळ: सकाळी १०:३० वाजता (उद्घाटन)
- स्थळ: महाविद्यालयाचे ICT सभागृह

॥ कार्यक्रम वेळापत्रक ॥

वेळ	सत्र	विषय / कार्यक्रम	साधन व्यक्ती / प्रमुख
१०:३० AM	उद्घाटन	उद्घाटन समारंभ	डॉ. सौ. दीपाताई क्षीरसागर (सहसचिव, नवगण शिक्षण संस्था)
११:३० AM	सत्र पहिले	मूर्तिकला: उगम आणि विकास	डॉ. अरविंद सोनटक्के
१२:३० PM	सत्र दुसरे	'स्त्रीशिल्प' — भारतीय संस्कृतीच्या पाऊलखुणा	डॉ. शांता जाधवर
०२:३० PM	सत्र तिसरे	बीड जिल्ह्यातील मंदिर स्थापत्य	डॉ. कामाजी डक
०४:०० PM	सत्र चौथे	समारोप	

निमंत्रक व आयोजक समिती

- ❖ डॉ. शिवानंद क्षीरसागर — प्राचार्य
- ❖ डॉ. संजय पाटील देवळाणकर — उपप्राचार्य
- ❖ डॉ. अनिता शिंदे — उपप्राचार्य तथा कार्यशाळा संयोजक
- ❖ प्रा. संजय काळे — सहसंयोजक

16/03/2026 11:43

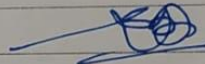
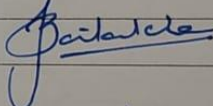
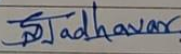

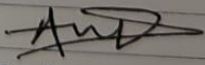
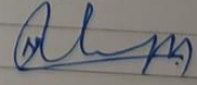
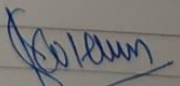
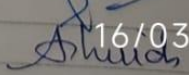
Navgan Shikshan Sanstha, Rajuri (N)
MRS. Kesharbai Sonajirao Kshirsagar Alias Kaku Arts, Science &
Commerce College, Beed-431122

Department of History
Organized

एक दिवसीय कार्यशाळा
शिल्पस्पर्श: भारतीय मूर्तीशास्त्र आणि स्थापत्य

स्पर्धेची वेळ:- २३ फेब्रुवरी २०२६, वेळ सकाळी - १०.३०

ठिकाण:- ITC हॉल, at. Mrs. K.S.K. College Beed.

मान्यवर व्यक्तीचे नाव / प्राध्यापक	सही
उद्घाटक डॉ. सौ. दीपाताई क्षीरसागर	
अध्यक्ष डॉ. शिवानंद क्षीरसागर	
प्रमुख अतिथी डा. अरविंद सोनखळे	
डॉ. शांता जाधव	
डॉ. कामाजी उक	
डॉ. सुधाकर गुडे	
डॉ. विश्वंभर देशमाने	
डॉ. खान प्र. मुल	
डॉ. नारायण काकडे	
डॉ. जालिंदर कोठेकर	
डॉ. अनिता शिंदे	

16/03/2026 11:46

नवगण शिक्षण संस्था राजुरी नवगण

सौ.केशरबाई सोनाजीराव क्षीरसागर उर्फ काकू
कला,विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय,बीड

प्राचार्य
डॉ.एस.की.क्षीरसागर

ISO- 9001:2015

NAAC reaccrredited -A Grade
[3.18 CGPA as per New RAF]

Green audit

सचिव
डॉ.योगेश भारतभूषण
क्षीरसागर

Website-kskcollegebeed.com E-mail-kskbeed123@rediffmail.com Ph.(02442)222641 Fax-02442)230197

जा.क्र.केएसकेसीबी/२०२५-२०२६/ 1077

दिनांक १६/०२/२०२६

प्रति,
मा. प्राचार्य,
मिलिया
महाविद्यालय
बीड.

विषय :- एक दिवशीय कार्यशाळेस विद्यार्थी पाठविणे बाबत.

महोदय,

वरील विषयी विनंती करण्यात येते की, इतिहास विभाग आणि भारतीय मुर्ती आणि स्थापत्य संशोधन परिषद यांच्या संयुक्त विद्यमाने दि. २३/०२/२०२६ रोजी एक दिवशीय कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले आहे.

आपणास विनंती की, महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना कार्यशाळेत सहभाग घेण्यासाठी पाठवावे.

दिनांक :- २३/०२/२०२६

वेळ :- सकाळी १०.०० वा.

स्थळ :- सौ. के.एस.के. महाविद्यालय, बीड

नाव नोंदणीसाठी संपर्क :- प्रा.डॉ. अनिता शिंदे मो.७२७८३०५०५०

प्रा. काळे संजय मो. ९५६१०७६१८५

Principal
Mrs.K.S.K.Aliès Kaku Arts
Science & Commerce Collège
Beed-431122

16/03/2026 11:42

Navgan Shikshan Sanstha, Rajuri (N)
**MRS. Kesharbai Sonajirao Kshirsagar Alias Kaku Arts, Science &
 Commerce College, Beed-431122**
 Department of History
Organized

एक दिवसीय कार्यशाळा

शिल्पस्पर्श: भारतीय मूर्तीशास्त्र आणि स्थापत्य

स्पर्धेची वेळ:- २३ फेब्रुवारी २०२६, वेळ सकाळी - १०.३०

ठिकाण:- ITC हॉल, at. Mrs. K.S.K. College Beed.

विद्यार्थी नोंदणी

अ. क्र	विद्यार्थ्यांचे नाव	कॉलेजचे नाव	वर्ग	विद्यार्थ्यांची सही
①	CHAITANYA SHENDE	K.S.K.	11th	<i>Chaitanya</i>
②	Salunke Keushna	K.S.K.	B.S.c.f	<i>Keushna</i>
③	Maske Shivam Mahadev	K.S.K.	12th sci	<i>Maske</i>
④	Ghule Sumit Ramdas	K.S.K.	12th sci	<i>Sumit</i>
⑤	Chavan Sudkashan Praekash	K.S.K.	B.com-I	<i>S.P. Chavan</i>
⑥	Raske Premnath Jagannath	K.S.K.	12th	<i>Premnath</i>
⑦	Kute Raviraj Ajinath	K.S.K.	11th sci	<i>Raviraj</i>
⑧	Chavan Tejas Chandrasen	K.S.K.	IB.com	<i>Tejas</i>
⑨	Kale Parfaj Ravindra	K.S.K.	11.com	<i>P.R. Kale</i>
⑩	Bakis Meghraj Rajendra	K.S.K.	11th sci	<i>Meghraj</i>
⑪	Kamble Karviraj Balu	K.S.K.	B.A.I	<i>Karviraj</i>
⑫	Ingale Shubham Anant	K.S.K.	B.Sc I	<i>Shubham</i>
⑬	Lokhande Sumit Ashok	K.S.K.	BA Fy	<i>Sumit</i>
⑭	Siddhesh Bhimesh Inkar	K.S.K.	BA Fy	<i>Siddhesh</i>
⑮	Vanave Pradip Tanaji	K.S.K.	B.com	<i>Pradip</i>
⑯	Vanave Omkar Teimbak	K.S.K.	B.com-III	<i>Omkar</i>
⑰	Athavale Anil Babasaheb	K.S.K.	B.A.I	<i>Anil</i>
⑱	KAMBLE AJAY UDDHAN	K.S.K.	B.A.II	<i>A.Kamble</i>
⑲	Chavan Shubham Sadashiv	K.S.K.	B.Com II	<i>Shubham</i>
⑳	Swarnil Babasaheb Athavale	K.S.K.	BA III	<i>Swarnil</i>
㉑	Dhembate Ganesh Chandev	K.S.K.	B.A.F	<i>Ganesh</i>
㉒	Abuj Pavah Mohan	K.S.K.	B.A.I	<i>Abuj</i>
㉓	Yogita Yashpal Jadhav	K.S.K.	B.Sc I	<i>Yogita</i>

16/03/2026 11:47

24	Asmita Yashpal Jadhav	K.S.K	BSc I	Asmita
25	Prashika Balasaheb Sawant	K.S.K	BSc I	Prashika
26	Sneha Babasaheb Bangar	K.S.K	BSc I	Sneha
27	Kale Mamta Raju	K.S.K	BA I	Mamta
28	Deshmukh Shatakshee Shripad	K.S.K	B.Com	Shatakshee
29	Trupti Narayan Parade	K.S.K	B.A.S.Y	Trupti
30	Pooja Mitthu Dake	K.S.K	B.S.SY	Pooja
31	Shendge Pratiksha Shankar	K.S.K	B.Com II	Pratiksha
32	Wale Rajshree Haribhav	K.S.K	B.Com II	Rajshree
33	Shelke Gitanjali Annu	K.S.K	12 th Com	Shelke
34	Joshi Sujata Sachin	K.S.K	B.A III	Sujata
35	Joshi Gayatri Sachin	K.S.K	B.Sc II	Gayatri
36	Maske Gauri Somnath	K.S.K	BA III	Gauri
37	Jadhav Aarti Datta	K.S.K	B.Sc III	Aarti
38	Garhane Aarti Shabdev	K.S.K	BA III	Aarti
39	Sakhare Pratiksha Sanjay	K.S.K	B.Com II	Pratiksha
40	Vibhute Bhagyashree Sachin	K.S.K	B.Com II	Bhagyashree
41	Korde Kumkum Ramhari	K.S.K	12 th Sci	Kumkum
42	Bansode Sapli Ravindra	K.S.K	12 th Sci	Sapli
43	Jadhav Nikita Popat	K.S.K	11 th Sci	Nikita
44	Shinde Prachi Dadasaheb	K.S.K	B.Sc 1 st	Prachi
45	Shaikh Muskan Manna	K.S.K	MA 1 st	Muskan
46	Shinde Sakika Tulshi Ram	K.S.K	11 th Com	Sakika
47	Shital Sadashiv Chavan	Mrs. K.S.K College	M.Com	Shital

सिटीझन BEED CITIZEN
www.beedcitizen.com
25FEB2026

भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्यकला यांचे संवर्धन होणे ही काळाची गरज - अरविंद सोनटके

सौ. केएसके महाविद्यालयात 'शिल्पस्पर्श' - भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य या विषयावरील एकदिवशीय कार्यशाळा संपन्न

बीड (प्रतिनिधी) भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्यकला यांचे संवर्धन होणे ही काळाची गरज आहे असे प्रतिपादन इतिहास अभ्यासक डॉ. अरविंद सोनटके यांनी केले. दि. २३ फेब्रुवारी २०२६ रोजी सौ. के.एस.के. महाविद्यालय बीड आणि शिल्पकला मंडळ यांच्या संयुक्त प्रयत्नात आयोजित करण्यात आलेल्या 'शिल्पस्पर्श' - भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य या विषयावरील एकदिवशीय कार्यशाळा उद्घाटन सोनटके यांनी केले.

कार्यशाळा संपन्न झाल्याची सुरुवात सौ. के.एस.के. महाविद्यालय बीड आणि शिल्पकला मंडळ यांच्या संयुक्त प्रयत्नात आयोजित करण्यात आलेल्या 'शिल्पस्पर्श' - भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य या विषयावरील एकदिवशीय कार्यशाळा उद्घाटन सोनटके यांनी केले. कार्यशाळा संपन्न झाल्याची सुरुवात सौ. के.एस.के. महाविद्यालय बीड आणि शिल्पकला मंडळ यांच्या संयुक्त प्रयत्नात आयोजित करण्यात आलेल्या 'शिल्पस्पर्श' - भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य या विषयावरील एकदिवशीय कार्यशाळा उद्घाटन सोनटके यांनी केले.

कार्यशाळा संपन्न झाल्याची सुरुवात सौ. के.एस.के. महाविद्यालय बीड आणि शिल्पकला मंडळ यांच्या संयुक्त प्रयत्नात आयोजित करण्यात आलेल्या 'शिल्पस्पर्श' - भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य या विषयावरील एकदिवशीय कार्यशाळा उद्घाटन सोनटके यांनी केले.

भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्यकला यांचे संवर्धन होणे ही काळाची गरज - अरविंद सोनटके

सौ. केएसके महाविद्यालयात 'शिल्पस्पर्श' - भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य या विषयावरील एकदिवशीय कार्यशाळा संपन्न

पूर्वी आणि विद्यार्थी ही केवळ शिल्पकला मंडळ आणि शिल्पकला मंडळ यांच्या संयुक्त प्रयत्नात आयोजित करण्यात आलेल्या 'शिल्पस्पर्श' - भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य या विषयावरील एकदिवशीय कार्यशाळा उद्घाटन सोनटके यांनी केले.

कार्यशाळा संपन्न झाल्याची सुरुवात सौ. के.एस.के. महाविद्यालय बीड आणि शिल्पकला मंडळ यांच्या संयुक्त प्रयत्नात आयोजित करण्यात आलेल्या 'शिल्पस्पर्श' - भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य या विषयावरील एकदिवशीय कार्यशाळा उद्घाटन सोनटके यांनी केले.

कार्यशाळा संपन्न झाल्याची सुरुवात सौ. के.एस.के. महाविद्यालय बीड आणि शिल्पकला मंडळ यांच्या संयुक्त प्रयत्नात आयोजित करण्यात आलेल्या 'शिल्पस्पर्श' - भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य या विषयावरील एकदिवशीय कार्यशाळा उद्घाटन सोनटके यांनी केले.

भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्यकला यांचे संवर्धन होणे ही काळाची गरज - अरविंद सोनटक्के

बीड (रिपोर्टर) - भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि प्राचीन स्थापत्यकला यांच्यामुळेच खऱ्या अर्थाने इतिहास वाचता येतो. इतिहासातील अनेक अवोध घटना प्रसंगाचे आणि सांस्कृतिक घडामोडींचे अन्वयार्थ लावता येतात. त्यामुळे प्राचीन भारतीय मूर्तिशास्त्राचे आणि

स्थापत्यकलेचे संवर्धन होणे ही काळाची गरज आहे असे प्रतिपादन इतिहास अभ्यासक डॉ. अरविंद सोनटक्के यांनी केले. दि. २३ फेब्रुवारी २०२६ रोजी सी. के. एस. के. महाविद्यालय बीड आणि भारतीय मूर्ती व स्थापत्य संशोधन परिषद, पुणे यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित

करण्यात आलेल्या 'शिल्पस्पर्श' - भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य या विषयावरील एक दिवशीय कार्यशाळेच्या उद्घाटनप्रसंगी ते बोलत होते.

यावेळी मंचावर नवगण शिक्षण संस्थेच्या सहसचिव तथा उद्यातनान लेखिका डॉ. दिपा क्षीरसागर प्राचार्य डॉ. शिवानंद क्षीरसागर, इतिहास अभ्यासक डॉ. कामाजी डक, डॉ. शांता जाधवर,

उपप्राचार्य तथा कार्यशाळेच्या संयोजक डॉ. अनिता शिंदे आदींची प्रमुख उपस्थिती होती.

पुढे बोलताना ते म्हणाले, मूर्तिकला, शिल्पकला अथवा स्थापत्य या केवळ दगडात कोरलेल्या मूर्ती अथवा शिल्प नसतात. तर त्यामध्ये त्या कलावंताने आपला जीव ओतलेला असतो. त्यामुळे त्यांना सैद्धीयत्व प्राप्त झालेले असते. या मूर्ती आणि शिल्प यांना स्वतःचे

म्हणून एक प्रमाण असते. ओळख असते. गतकाळात घडून गेलेल्या अनेक महत्त्वपूर्ण घटनांची उकल आपणास यातून होत असते. इतिहासातील अनेक नवे सांस्कृतिक-ऐतिहासिक संदर्भ यामुळे नव्या अर्थबोधासह आपल्याला माहीत होत असतात. आपला हा ऐतिहासिक-सांस्कृतिक वारसा आहे. या वारशामुळेच आपली जगला ओळख होत असते. यामुळे या ऐतिहासिक घटकांचे संवर्धन होणे महत्त्वाचे ठरते.

या कार्यशाळेच्या निमित्ताने प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित असलेल्या डॉ. दीपा क्षीरसागर यावेळी बोलताना म्हणाल्या की, मूर्ती आणि शिल्प ही केवळ सौंदर्याची प्रतिके नसून ते भारतीय इतिहासातील महत्त्वाचे

पुंजाचे देखील आहेत. आजच्या विद्यार्थ्यांना आणि एक भारतीय नागरिकांना याची माहिती असायला हवी. ज्यांना स्वतःचा इतिहास ज्ञात नसतो ते नवीन इतिहास घडवू शकत नाहीत. म्हणून आजच्या विद्यार्थ्यांनी आणि जागरूक नागरिकांनी इतिहासाकडे आरथेवाईकपणे पाहण्याची गरज आहे.

यावेळी मांडणी करताना इतिहास अभ्यासक डॉ. शांता जाधवर यांनी वीथिल्यांचे अन्वयार्थ या विषयावर सखोल मार्गदर्शन केले. तर डॉ. कामाजी डक यांनी बीड जिल्ह्यातील मंदिरांचे स्थापत्य या विषयावर महत्त्वपूर्ण माहिती दिली. या कार्यशाळेचा अध्यक्षीय समारोप डॉ. शिवानंद क्षीरसागर यांनी केला.

सायं.दं.बीड रिपोर्टर	दि.२५-०२-२०२६
CHANGE IN NAME	
I DECLARE BY THIS PUBLICATION ABOUT NAME CHANGE	
OLD NAME: NIZAMUDDIN AZEEMUDDIN SHAIKH	
NEW NAME: NIZAMUDDIN AZIMUDDIN SHAIKH	
ADDRESS:	

पुण्य नगरी

भारतीय मूर्तिशास्त्र, स्थापत्यकला यांचे संवर्धन होणे गरजेचे : सोनटक्के » मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य या विषयावरील एकदिवशीय कार्यशाळा संपन्न

बीड / प्रतिनिधी :

भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि प्राचीन स्थापत्यकला यांच्यामुळेच खऱ्या अर्थाने इतिहास वाचता येतो. इतिहासातील अनेक अवोध घटना प्रसंगाचे आणि सांस्कृतिक घडामोडींचे अन्वयार्थ लावता येतात. त्यामुळे प्राचीन भारतीय मूर्तिशास्त्राचे आणि स्थापत्यकलेचे संवर्धन होणे ही काळाची गरज आहे असे प्रतिपादन इतिहास अभ्यासक डॉ. अरविंद सोनटक्के यांनी केले.

दि.२३ फेब्रुवारी रोजी के.एस. के. महाविद्यालय बीड आणि भारतीय मूर्ती व स्थापत्य संशोधन परिषद, पुणे यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित करण्यात आलेल्या 'शिल्पस्पर्श' - भारतीय मूर्तिशास्त्र आणि स्थापत्य या विषयावरील एकदिवशीय कार्यशाळेच्या उद्घाटनप्रसंगी

ते बोलत होते.यावेळी मंचावर डॉ. दिपा क्षीरसागर, प्राचार्य डॉ. शिवानंद क्षीरसागर, इतिहास अभ्यासक डॉ. कामाजी डक, डॉ. शांता जाधवर, उपप्राचार्य तथा कार्यशाळेच्या संयोजक डॉ. अनिता शिंदे आदींची प्रमुख उपस्थिती होती.पुढे बोलताना ते म्हणाले, मूर्तिकला, शिल्पकला अथवा

स्थापत्य या केवळ दगडात कोरलेल्या मूर्ती अथवा शिल्प नसतात. तर त्यामध्ये त्या कलावंताने आपला जीव ओतलेला असतो. त्यामुळे त्यांना सैद्धीयत्व प्राप्त झालेले असते. या मूर्ती आणि शिल्प यांना स्वतःचे म्हणून एक प्रमाण असते. ओळख असते. गतकाळात घडून गेलेल्या

अनेक महत्त्वपूर्ण घटनांची उकल आपणास यातून होत असते. इतिहासातील अनेक नवे सांस्कृतिक-ऐतिहासिक संदर्भ यामुळे नव्या अर्थबोधासह आपल्याला माहीत होत असतात. आपला हा ऐतिहासिक-सांस्कृतिक वारसा आहे. या वारशामुळेच आपली जगला ओळख होत असते. यामुळे या ऐतिहासिक घटकांचे संवर्धन होणे महत्त्वाचे ठरते.कार्यशाळेसाठी कनिष्ठ महाविद्यालयाचे उपप्राचार्य डॉ.काकडे नारायण, पर्यवेक्षक प्रा. जालिंदर कोळेकर, पदव्युत्तर विभाग प्रमुख डॉ. खान एस एस, कार्यशाळेचे सहसंयोजक प्रा. संजय काळे, महाविद्यालयाचे सर्व प्राध्यापक वृंद, शहरातील मूर्ती कलेचे प्रेमी आणि अभ्यासक, विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन शितल चव्हाण या विद्यार्थिनीने केले आणि आभार प्रा. संजय काळे यांनी केले

beed Edition

Feb 26, 2026 Page No. 03

Powered by: erelego.com